

ONDERWEG

Kerkblad van de Protestantse Gemeente Elst (Gld.)

47e jaargang nr. 8 • oktober 2026

MEDITATIE

‘De wereld is helemaal gek geworden’

Meerdere keren heb ik gedichten van Lieke Marsman ‘aan het woord gelaten’ in vieringen. Ze was in staat om met woorden het onnoembare stem te geven. Wanneer bij haar in 2017 een zeldzame vorm van kraakbeenkanker wordt vastgesteld weet ze dit als geen ander te verwoorden. Ondanks de naderende dood weigerde ze de hoop op verder leven op te geven. Ze ging zelfs op zoek naar een God. Waarom zou deze niet bestaan? ‘Waarom mag ik een God niet aanroepen?’; zei ze in een interview.

*‘Er is niets wat ik nog wil zien
Behalve steeds opnieuw, opnieuw
Een nieuwe dag’*

Voor Marsman was hopen niet een stilletjes in een hoek gaan zitten. Het was voor haar een actieve vorm van leven ondanks de naderende dood. ‘Ik moet mezelf het irrationele eraan gunnen. Dat is wat ik heb geleerd. Ik moet me voorbereiden op het ergste en durven hopen op het beste.’ Iedere dag verwachtte Marsman nog een nieuwe dag, maar op 3 juni overlijdt ze, 35 jaar jong. Met haar poëzie wilde Marsman een ‘oproep tot leven zijn’. Haar oeuvre spreekt een groot en opvallend jong publiek aan. Ze wist

namelijk een vorm te vinden om na te denken over het ondenkbare.

Na haar overlijden verscheen op 6 juni haar laatste boek, ‘De dichter en de duivel’, waarin de dichter, nadat zij een huis heeft gekocht, ontdekt dat haar berging toegang biedt tot een ondergrondse wereld, die wordt bevolkt door influencers, politici, opiniemakers en columnisten – en de duivel. De ondertitel van het boek luidt: ‘De wereld is helemaal gek geworden’. Voorwaar geen optimistische quote. Het boek, of is het een gedicht, heeft veel weg van een testament. Een laatste boodschap van een dichter aan de wereld voordat ze gaat sterven.

Als in de hel van Dante daalt de dichter, het is ongetwijfeld Lieke zelf, zeven rondes af in de onderwereld. Een wereld waar je stukjes van je ziel kunt verkopen. Terwijl ze door de onderaardse gangen dwaalt ontmoet ze ook Gerrit Zalm. In een cynische dialoog verwijt ze hem en het neoliberalisme dat de kwetsbaren in de samenleving overgeleverd zijn aan de grillen van het kapitaal. Zorg voor de kwetsbaren wordt niet langer gezien als deugd, als een plicht in een beschaafd land, maar wordt overgelaten aan marktwerking. Is het wel betaalbaar? Marsman zelf kwetsbaar en ziek ervoer als geen ander hoe het is om afhankelijk te zijn van zorgcontracten in plaats van naastenliefde die altijd ‘om niet gegeven wordt’. Naast de zorg voor de kwetsbare

Dante met de Divina Commedia in de hand, tempera op doek (1465), Domenico di Michelino, Santa Maria del Fiore, Florence

mens is ook het rentmeesterschap voor de natuur geprivatiseerd. Met een scherp oog ziet de dichter dat de wereld steeds verder afzakt van een hemel op aarde naar een hel. We lijken helemaal niets van onze geschiedenis geleerd te hebben, maar de geschiedenis is dan ook 'geen herhaling, maar een fuga'.

Is 'de hoop voor Marsman' die ze eerder had helemaal vervlogen? Niet helemaal. Zoals er vroeger in de mijnschachten altijd een kanarie meeging om te waarschuwen voor een gebrek aan zuurstof, zo ontdekt de dichter in de vijfde helle-cirkel een kleine vermagerde kanarie, die heel zacht lispelde:

*'Ik leef! Dus zal ik zingen
met overgave en uit volle borst, want niets
vult de borstkas zo volledig
als een laatste adem'.*

De kanarie zingt volgens de dichter nog uit volle borst. De vraag is natuurlijk: hoeveel zuurstof zit er nog in de wereld? Marsman houdt ons met haar laatste boek een spiegel voor. De wereld heeft haar ziel verloren. De werkelijkheid die we hebben gecreëerd is ongeneeslijk ziek. Dit is de waarschuwendende spiegel die Marsman ons voorhoudt, een spiegel als een vagevuur. Zouden betere keuzes nog mogelijk zijn? In de navolging van Christus worden we steeds weer opgeroepen ons te bekeren van de weg van het kapitaal naar de weg van de liefde. Het is de oproep die steeds weer klinkt in de gemeente van de Messias.

Marsman, levend met de dood voor ogen, beseft hoe fragiel alles is: 'Je leven is een tijdelijk paleis'. Ze was zelf 'het trillend hoopje veren'. Een van de kanaries die ons waarschuwt. Marsman was met haar gedichten een kritische stem. Een profeet die ons oproept de juiste keuzes te maken om een werkelijk leefbare samenleving te ontwikkelen.

Ik en veel anderen zullen Lieke Marsman en haar hoop op leven, haar heldere poëzie missen. Ze heeft ons in haar korte leven veel nagelaten. Inspirerend tot het einde toe, niet opgeven te geloven dat een wereld waarin de laatsten de eersten zijn werkelijk mogelijk is.

Ds. Jeroen Jeroense

KERKDIENTEN

De kerkdiensten zijn ook te volgen of terug te kijken via de website www.pg-elst.nl of kerkdienstgemist.nl

Zondag 4 oktober

10.00 uur KERK

Gezinsdienst

Drs. R. van Dijkhuizen
Lisette Brandsma
organist: D. Luijmes

12.00 uur KERK

Orgelconcert

19.00 uur KERK

Taizéviering

Henk Minnema
organist: D. Luijmes

Zondag 11 oktober

10.00 uur KERK

Ds. W. Lindeman
organist: IJ. ter Haar

Zondag 18 oktober

10.00 uur KERK

Ds. A.E.I. Zaal
organist: J. Jansma

Zondag 25 oktober

10.00 uur KERK

Ds. P.J.G. Jeroense
organist: D. Luijmes

Zondag 1 november

10.00 uur KERK

Ds. S. Visser
organist: J. Jansma

19.00 uur KERK

Taizéviering

Henk Minnema
organist: J. Jansma

TOELICHTING DIENSTEN

Taizéviering 4 oktober 2026

Het is dierendag die eerste zondag van oktober, als er weer een Taizéviering is op het koor van de Grote Kerk te Elst.

Wat dieren met een viering te maken hebben? We hoeven maar te luisteren naar het vogelkoor uit de hemel. Dat zingt dat het een lieve lust is.

Zo zal Franciscus van Assisi het ook wel hebben gehoord, als hij wakker werd vroeg in de morgen. Eerst hoor je ver weg al iets kwetteren, tjilpen of fluiten – een eenling. Dan komt er een tweede, een derde. Uiteindelijk is het een heel vogelconcert, een heel vogelkoor. En niet alleen de vogels. Ook de dieren, ja heel de schepping zingt Gods lof. Overal hoor je het nu knorren, blaten, zoemen en suizen.

Op 4 oktober is het de naamdag van Franciscus. En daarom staat zijn icoon naast de andere iconen, die tijdens de Taizéviering op de altaartafel staan. Op deze dag denken we aan de kleine man uit Assisi. We denken aan zijn inspiratie om de dieren te verwelkomen als broer en zus, om de schepping te zien als verwant aan ons. Zou dat niet een uitweg zijn om uit de crisis te komen, om het als mensheid te redden met elkaar? Het bracht Paus Franciscus ertoe om een encycliek te schrijven: 'Laudate Si': een lofprijzing voor al het goede dat God ons schenkt.

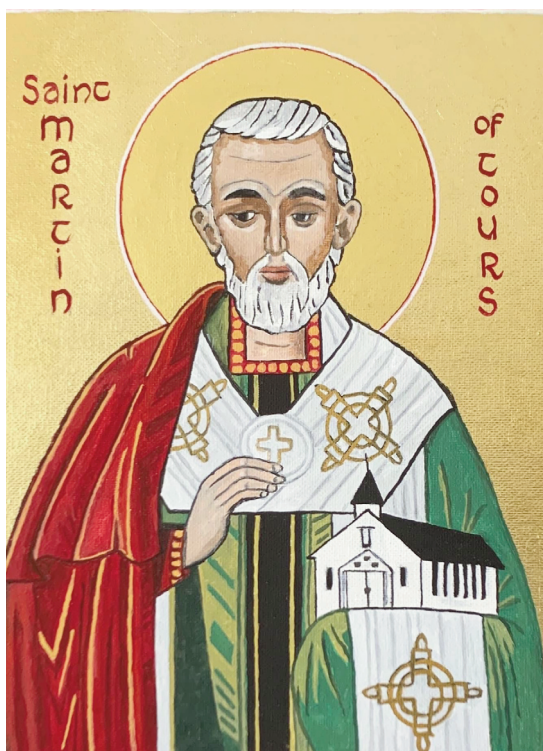
Het klinkt zo simpel, haast naïef, maar dan nodig ik u uit om naar de Taizéviering van 4 oktober te komen, om tien minuten stil te zijn, opdat God aan het Woord komt. Vanaf 19.00 uur bent u welkom!

Henk Minnema

Taizéviering 1 november 2026

Elke eerste zondag van de maand is er een Taizéviering in de Grote Kerk te Elst, van 19.00 tot 19.45 uur. Een viering om even op adem te komen, om de stilte te zoeken, te luisteren naar een Bijbeltekst, een gedicht.

Het is een viering, waarin ook gezongen wordt. Vaak zijn het korte, meditatief gezongen liederen uit Taizé, die enkele keren worden herhaald. En om het oecumenisch karakter te onderstrepen richten we onze aandacht op een zestal iconen. Vijf daarvan keren iedere viering terug, de zesde staat te boek als de icoon van de maand. In de viering van 1 november is Martinus van Tours icoon van de maand, beter bekend als Sint Maarten.

Kun je dat zo zeggen, dat iemand als Sint Maarten icoon van de maand is? Ja, zo kun je dat zeggen. Je kunt zelfs zeggen, dat ieder mens een icoon is. Wij tonen het menselijk gezicht van God, of we dat nu willen of niet. Onze waardigheid hangt ermee samen.

Ook een bedelaar is een icoon, waar het menselijk gezicht van God doorheen straalt. En al heeft Martinus het misschien niet zo ervaren, toen

hij een bedelaar de helft van zijn rode mantel gaf
– hij handelde er wel naar.

Die rode mantel: het was niet zomaar een mantel. Martinus van Tours was officier in het Romeinse leger, lid zelfs van de keizerlijke garde. En alleen als je lid van die keizerlijke garde was, mocht je zo'n rode mantel dragen. Hoe kun je dan zo'n statussymbool in tweeën snijden en de helft aan een paria geven? Mede-officieren zullen woedend zijn geweest. En de soldaten zullen hun commandant hebben uitgelachen, niet in zijn gezicht natuurlijk, besmuikt onder elkaar. Maar die nacht kreeg Martinus een droom. Opnieuw stond hij oog in oog met de bedelaar, aan wie hij de helft van zijn mantel had afgestaan. 'Ik was naakt en jij hebt mij gekleed': zei de man. Het bleek Christus zélf te zijn.

Martinus verliet het leger, liet zich dopen en werd uiteindelijk bisschop van Tours. Dit alles resoneert in mij, als ik oog in oog sta met de icoon van Sint Maarten op 1 november 2026. Wie gaat er met mij mee?

Henk Minnema

AGENDA ACTIVITEITEN EN BIJEENKOMSTEN OKTOBER

Er zijn e-mailadressen en telefoonnummers vermeld bij de personen die informatie over een activiteit kunnen geven.

De redactie is niet verantwoordelijk voor de data en tijden die in de agenda genoemd worden.

De organisatoren van de activiteiten hebben de verantwoordelijkheid.

elke werkdag

Morgengebed

9.00-9.15 uur De Ruimte

info: Henk Minnema

Een dagelijks moment van bezinning met tekst, zang en gebed.

elke dinsdag

Dagkoor De Ruimte

13.00-15.00 uur De Ruimte

info: Herman Schimmel

elke woensdagmorgen

Crea(t)uur

10.00-12.00 uur De Ruimte

info: Mien Floors of Bertie Weernekens

Neem je hobby mee naar De Ruimte. Om 10.00 uur drinken we een lekker kopje koffie of thee met elkaar.

elke donderdagavond

Eten en Ontmoeten

17.30-19.30 uur De Ruimte

info: Marja de Leeuw

Kom en schuif aan. Samen eten zonder zelf te hoeven koken is makkelijk en brengt gezelligheid. Aanmelden is mogelijk tot 12 uur op de woensdag voorafgaand bij het kerkelijk bureau.

elke vrijdagmorgen

De Stamtafel actueel

10.00-11.00 uur De Ruimte

info: Jeroen Jeroense

Elke vrijdagochtend een item uit de actualiteit. Geen enkel onderwerp wordt geschuwd. Zoek een plaatsje aan de tafel.

donderdag 1 oktober *Leeskring 'Lectori
Salutem'*
14.00-16.00 uur De Ruimte

vrijdag 2 oktober *Ruimtewandeling*
13.00 – 17.00 uur De Ruimte
info: Bouwe Idzenga, bouwe.idzenga@telfort.nl
*Inspirerend om met anderen nieuwe wegen te
gaan. Al wandelend leer je elkaar beter kennen.*

zaterdag 3 oktober *Kunst in de Grote Kerk*
13.30-16.30 uur Grote Kerk
info: Jan Obbema

woensdag 7 oktober *'Aan tafel', samen eten*
17.30 uur inloop
18.00 uur eten De Ruimte

maandag 12 oktober en 26 oktober
14.30-16.00 uur De Ruimte *Spelletjesmiddag*
Kom eens langs, de koffie en thee staan klaar.
We spelen verschillende spelletjes.
info: Els den Daas, Joke Crajé

maandag 12 oktober en 26 oktober
 Meditatie in De Grote Kerk
20.00 uur Grote Kerk
info: Els Meulbroek

woensdag 14 oktober *Theologisch café*
20.00-21.30 uur De Ruimte
info: Jeroen Jeroense of Dick Kruijt

zaterdag 17 oktober *Concert*
 Nationale Brassband Leger des Heils
19.00 uur Grote Kerk open
concert 19.30 uur
info zie pagina 20

maandag 19 oktober *Poëziekring*
15.00-16.30 uur, De Ruimte
info: Joleen Kruijt

woensdag 21 oktober *Filmavond*
20.00 uur De Ruimte

zaterdag 24 oktober *Ruimtefietsen*
9.00-12.00 uur De Ruimte
info: Leo van Strien

zaterdag 31 oktober *Orgelconcert-Halloween*
20.00 uur Grote Kerk
IJsbrand ter Haar
Zie pagina 19/20

TOELICHTING AGENDA

Meditatie in De Grote Kerk

Elke twee weken op maandagavond klinkt in de kerk het geluid van de klankschaal: welkom bij de meditatie.

Een Bijbeltekst, een gedicht, daarna zijn we stil en reflecteren we op wat we hoorden of we verblijven in de stilte.

In oktober en november nemen we het Onze Vader als leidraad voor de meditaties aan de hand van het boekje God ademen van Marion Küstenmacher, theoloog en mystica.

12 en 26 oktober

9 en 23 november

Grote Kerk: 20.15 uur tot 21.00 uur
(deur open 20.00 uur).

Van harte welkom. Meer informatie?
Els Meulbroek

Het schrijft in mij

Op 19 oktober is er een alternatieve bijeenkomst van de poëziegroep. Aanvang 15.00 uur in De Ruimte.

Annelies Grabijn, boekkunstenaar, denker en schrijver neemt ons mee in haar verhaal over boekkunst, scheppen en schrijven.

Het belooft een heel inspirerende middag te worden. Een ieder die geïnteresseerd is, is welkom deze middag.

Graag wel aanmelden omdat we streven naar maximaal 20 deelnemers.

Film die er toe doet:

Banel en Adama

Woensdagavond 21 oktober 2026

Inloop: 19.30 uur, Film: 20.00 – 22.00 uur

Plaats: De Ruimte

Vanavond maken we kennis met Banel en Adama, een jong echtpaar dat vastbesloten is hun eigen leven vorm te geven in een afgelegen dorp in het noorden van Senegal.

Hun liefde is sterk en onverzettelijk, maar botst al snel met de verwachtingen van familie, tradities en de gemeenschap om hen heen. In Banel en Adama wordt hun verhaal verteld in krachtige, poëtische beelden.

Wat begint als een droom van vrijheid en een leven volgens eigen keuzes, verandert langzaam in een indringende zoektocht naar liefde, verantwoordelijkheid en de prijs van onafhankelijkheid.

Terwijl Banel en Adama proberen vast te houden aan hun dromen, worden zij geconfronteerd met de gevolgen van keuzes die niet alleen hun eigen leven raken, maar ook dat van de mensen om hen heen. De film laat zien hoe liefde zowel een bron van kracht als van conflict kan zijn. Banel en Adama stelt een vraag die van alle tijden is: hoeveel ruimte is er voor individuele vrijheid wanneer tradities en verwachtingen diepgeworteld zijn?

En wat gebeurt er als de liefde je vraagt een andere weg te kiezen dan de wereld voor jou heeft uitgestippeld?

Een bijzondere film die nog lang blijft hangen door haar schoonheid, verstillend en universele menselijkheid.

Jeroen Jeroense, Sita Kiestra, Marius Ouborg, Petra Zey

GEDICHT VAN DE MAAND

Niets Doen Is Geen Optie

*niets doen is geen optie
zo stelt de Vredesweek
maar wat is wél een optie
wil ik weten*

*wanneer is een daad een goede?
wanneer zijn de woorden juist?
moeten we de straat op?
begint het binnenshuis?*

*we kunnen rennen springen vliegen
zingen spelen schenken
er zijn miljoenen soorten
mooie dingen te bedenken*

*toch heb ik het vermoeden
dat dit niet alles is
dat tussen alle dadendrang
een vrije ruimte ligt*

*voor kijken lezen luisteren
zonder een reactie
kom nog niet in actie
blijf nog eerst heel even stil*

*en laat het dan de stilte zijn
die het verhaal vertelt:
niets doen is geen optie
het is de vrede zelf*

Floris Huetink, Stadsdichter Amersfoort

Dit gedicht is speciaal voor de Vredesweek van 2026 geschreven. De regel 'blijf nog eerst heel even stil' raakt mij, omdat dit volgens mij de kern is van onze zoektocht naar vrede. Vrede begint niet groots, maar juist heel klein. Ieder mens kan iets doen, hoe klein ook. Soms (of misschien juist heel vaak) begint de vrede door 'nog eerst heel even stil' te blijven. Even bewust je mond houden en niet direct reageren, even niet reageren op dat appje of die post op social media, maar het even te laten. Daarbij denk ik aan 'spreken is zilver, zwijgen is goud'.

Carla Otter

UIT DE GEMEENTE

OMZIEN NAAR ELKAAR

Wilt u bezoek, heeft u behoefte aan een gesprek of aandacht? Of heeft u misschien hulp nodig? Onze predikanten helpen u graag verder.

Ds. Jeroen Jeroense
Ds. Aafke Zaal
Ds. Martin de Jong

SAMEN DELEN

Heeft u iets bijzonders meegemaakt dat u wilt delen met andere gemeenteleden? Stuur een berichtje naar onderweg@pg-elst.nl of breng het even langs bij het kerkelijk bureau.

LIEF-EN-LEEDBRIEF

Voor u als gemeentelid bestaat ook de mogelijkheid zich op te geven voor de Lief-en-leedbrief.

De Lief-en-leedbrief verschijnt als aangemelde gemeenteleden lief of leed willen delen met de gemeente en een bericht insturen over bijvoorbeeld een geboorte, huwelijk, ziekte of overlijden in de familie.

U kunt zich opgeven als gemeentelid om ook de Lief-en-leedbrief te ontvangen via het adres liefenleedbrief@pg-elst.nl
Wilt u in de mail uw naam, adres en telefoonnummer vermelden?

We gedenken Neeltje Maria Simkje van de Kamp-van Ree

Op 25 augustus jongstleden is na een kort ziekbed op 97-jarige leeftijd overleden Netty van de Kamp, onder die naam is zij bij velen bekend.

Zij werd in Genemuiden geboren maar verhuisde met haar ouders naar Randwijk, waar haar vader werkzaam was bij de Rijkspolitie.

Op 31 augustus vond de afscheidsdienst plaats in rouwcentrum Cornelissen.

Mevrouw van de Kamp is na de HBS en de PABO haar hele werkzame leven als onderwijzeres werkzaam geweest.

Zij trouwde met Henk van de Kamp, met wie zij altijd aan de Randweg te Elst heeft gewoond. Na 61 jaar huwelijk was daar het plotseling overlijden van haar man op vakantie in het door hen zo geliefde Oostenrijk. Na deze traumatische ervaring is zij aan de Randweg blijven wonen. Zij heeft al die tijd nog voor zich zelf kunnen zorgen al namen het laatste jaar de krachten daarvoor af.

Enkele weken voor haar overlijden werd ze opgenomen in het ziekenhuis Rijnstate, waar men moest vaststellen dat genezing niet meer mogelijk was. Een opname in het hospice in Bemmelen volgde. Zij kon daar vrede mee hebben. Ze zei de laatste tijd dikwijls: 'Ik heb een mooi leven gehad en verlang naar het einde'.

Zij is altijd liefdevol omringd geweest door haar inmiddels overleden zuster en haar neven. Namens hen werden herinneringen aan hun tante Netty opgehaald en respectvolle woorden gesproken. Soms toverden die herinneringen nog wel een glimlach op hun gezichten. Hierna is zij bijgezet in het graf van haar man op de algemene begraafplaats in Elst.

Wij wensen hen en allen die zich met haar leven nauw verbonden voelden de kracht en de ruimte toe het verlies een plaats te kunnen geven.

Met plezier denk ik terug aan de afgelopen jaren dat ik haar namens de PVD mocht bezoeken.

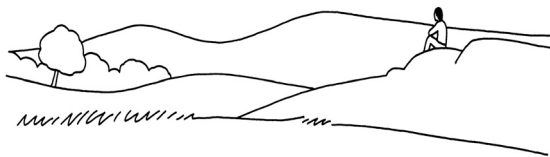
Lia Jansen

We gedenken: de heer Rob Heij
20 april 1934 - 6 september 2026

De Heer Heij is op 6 september overleden op de leeftijd van 92 jaar. Hij was weduwnaar van Lia Heij - Mom.
Hij woonde in Arnhem, Waalstraat 36.
De familie heeft in besloten kring afscheid van hem genomen.

We gedenken hem met de woorden:
*Niemand leeft voor zichzelf,
Niemand sterft voor zichzelf.
We leven en sterven voor God onze Heer,
Aan hem behoren wij toe.*

We wensen zijn familie veel sterkte toe.

Bedankt

Ik wil de kerk heel erg bedanken voor het prachtige boeket bloemen, dat ik heb gekregen en de kaart met daarop heel veel namen.
Dank voor deze belangstelling!

*Vriendelijke groet,
Mevr. J. Wendt*

Onze jarigen van 90 jaar en ouder

Op 2 oktober is mevr. M. Beerhorst - Horsman jarig. Zij hoopt 90 jaar te worden.

Op 27 oktober hoopt mevr. E.C. Groenendijk - Koornneef 91 jaar te worden.

Ook mevr. G. Sanders - Doeze Jager hoopt 91 jaar te worden. Zij is jarig op 31 oktober.

Het redactieteam van Onderweg feliciteert hen van harte met deze feestelijke dag. Natuurlijk kunnen gemeenteleden een kaartje sturen. Onze ouderen stellen dat zeer op prijs.

KERKENRAAD

KERKRENTMEESTERS

Vanuit het College van Kerkrentmeesters

Personeel en vacatures:
Gezocht: nieuwe kerkrentmeesters!

Door het aflopen van termijnen van ambtsdragers, het vertrek van een ambtsdrager om persoonlijke redenen en de uitbreiding van het college met een nieuwe functie, ontstaan per januari 2027 binnen het College van Kerkrentmeesters vier mooie en belangrijke vacatures:
*Kerkrentmeester Secretaris
Kerkrentmeester Penningmeester
Kerkrentmeester Personeelszaken & Verzekeringen
Kerkrentmeester Communicatie (nieuw)*

Wilt u graag iets betekenen voor onze gemeente, maar spreekt een bestuursfunctie u niet direct aan? Dan is dit misschien hét moment om mee te doen. Sinds september werken we met een lichtere bestuursstructuur. Daardoor hoeven deze functies niet per se door kerkenraadsleden te worden vervuld; ook als taakdrager kunt u een waardevolle bijdrage leveren.

Het College van Kerkrentmeesters zorgt voor alles wat nodig is om onze gemeente draaiende te houden: van gebouwen en financiën tot personeel, communicatie en organisatie. Zinvol werk, met veel ruimte om uw eigen kennis, ervaring en talenten in te zetten.

Om voldoende tijd te hebben voor een goede overdracht en inwerkperiode, komen we graag nu al in contact met geïnteresseerden. Zo kunnen nieuwe kerkrentmeesters en taakdragers rustig worden ingewerkt voordat de vacatures daadwerkelijk ontstaan.

Nieuwsgierig geworden of wilt u vrijblijvend meer informatie? Neem dan contact op met Mark Zey, voorzitter van het College van Kerkrentmeesters.

Samen bouwen we aan een sterke, gastvrije en toekomstbestendige gemeente.

Vervanging van de verwarming

Op dit moment zijn meerdere offertes voor nieuwe verwarming ontvangen. Dit wordt goed met elkaar vergeleken zodat we appels met appels aan het vergelijken.

Nu is het nog een beetje appels en peren maar er wordt hard aan gewerkt zodat een weloverwogen keuze gemaakt kan worden.

De planning is om de werkzaamheden in het najaar uit te voeren, zodat het nieuwe systeem komend winterseizoen volledig operationeel zal zijn.

Wij houden u vanzelfsprekend op de hoogte van de verdere voortgang.

Vrijwilligersbeleid

Binnen onze gemeente wordt op dit moment gewerkt aan de ontwikkeling van een vrijwilligersbeleid.

Met het opstellen van een vrijwilligersbeleid willen we deze inzet niet alleen erkennen, maar ook ondersteunen en waar mogelijk verder versterken. Zo bouwen we samen aan een stevige basis voor de toekomst van onze kerk. We bespreken het met elkaar, doen aanpassingen en inmiddels is versie 3 in voorbereiding, 3x is scheepsrecht! We houden u op de hoogte van de verdere uitwerking.

Dit was het laatste nieuws op hoofdlijnen. Mochten jullie nog vragen hebben horen wij dit graag.

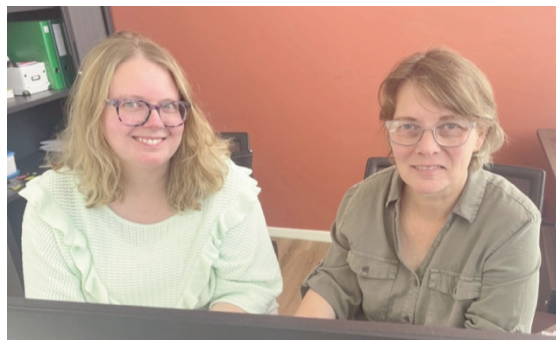
Mark Zey

Even voorstellen:

Marieke Alblas

Alweer ruim twee maanden, mag ik samen met Gerburg het kerkelijk bureau bedienen. Eerst nog onder de vleugels van Finy, maar zij geniet nu van haar welverdiende pensioen. Eigenlijk was deze functie, precies op het juiste moment daar. Een baan in een vertrouwde omgeving, met een afwisselend takenpakket. Iedere dag is anders en dat maakt het werk zo leuk. Aanloop van buitenaf, administratieve taken en daarbij een stukje ondersteunende werkzaamheden voor onder andere de predikanten. Uiteraard horen ook dit bulletin (Onderweg) en de wekelijkse liturgie en Blikvanger tot ons takenpakket.

Waar ik eerder werkzaam ben geweest in de verzekeringswereld bij zowel een grote financieel dienstverlener als een middelgrote assurantie tussenpersoon, kom ik oorspronkelijk uit het onderwijs. Tevens heb ik nog een secretaresse diploma, gericht op de medische hoek. Op deze plek, hoop ik dat medische stukje niet nodig te hebben. Waar ik wel op hoop, is een fijne ervaring te kunnen creëren voor wie langskomt met een vraag of verzoek. Een luisterend oor te kunnen bieden en uiteraard de administratieve zaken in goede banen te leiden. Wees welkom op het kerkelijk bureau!

links: Marieke Alblas, rechts Gerburg Frenzel-Iliohan

Gerburg Frenzel-Iliohan

Goedendag, mij even voorstellen is denk ik bijna overbodig.

Heel veel uit de gemeente hebben mij in de loop der jaren viool horen spelen tijdens een kerkdienst, het spirituele café of concert. Samen met Marieke ben ik regelmatig in het kerkelijk bureau te zien en volgen wij Finy Verhoeff op. Wat een leuke uitdaging in een fijne omgeving.

Op het idee om te reageren op de vrijkomende functie zijn eigenlijk mijn dochter Femke en lieve man Peter gekomen. De laatste zet gaaf uiteindelijk Finy zelf. Hier ben ik heel dankbaar voor. Ik heb inmiddels regelmatig de vraag gekregen of ik een administratieve achtergrond heb. Op een kantoor werken en met de pc overweg kunnen is mij niet vreemd. Ik heb namelijk, voor dat ik viool in de 'Orchesterklasse' van het Händel-Konservatorium te Halle/Duitsland heb gestudeerd, een opleiding als technisch tekenaar gevolgd en op een tekenkantoor voor technische installaties gewerkt. Nu als zzp'er moet ik mijn administratie zelf bijhouden en het keurig

aanleveren bij mijn boekhouder. Dat gaat natuurlijk het makkelijkst via de pc. En wat ik nog niet weet, dat ga ik leren.

Als dochter van een dominee en met de helft van mijn familie als kerkelijk medewerkers (dominees, catecheet, medewerker kerkelijk bureau) ben ik ook een beetje bekend met het 'bedrijf' kerk. Zo is de cirkel voor mij rond.
Ik hoop nog vele jaren voor jullie dienstbaar te zijn. Op het kantoor en muzikaal.

DIACONIE

Rond etenstijd op 7 oktober!

In de septemberuitgave van Onderweg deed ik al de volgende oproep aan jullie als lezers van dit blad: 'Dus graag alvast noteren: woensdag 7 oktober 2026,....aan tafel!' om 17.30 uur inloop, eten om 18.00 uur. Kom je er ook bij? Zeer welkom!' Hopelijk staat het genoteerd op die woensdag en reken je daar dus ook op: aan tafel gaan en samen eten met wie nog meer aanschuift.

Enkele keren per jaar wordt door samenwerking van de Protestantse kerk met Vluchtelingenwerk het '...aan tafel' project georganiseerd. Bedoeld om verschillende culturen samen te brengen, over en weer wat woorden uit te wisselen, mensen zich thuis te laten voelen in hun nieuwe leef-omgeving! Door gezamenlijk te eten wordt dat iets gemakkelijker gemaakt.

We stallen alle meegebrachte gerechten uit in een lange rij, zodat we allemaal iets van elkaars eten kunnen proeven. Thuis gemaakt voor meerdere personen, hier neergezet om uit te delen: aan aanwezige inwoners van gemeente Overbetuwe: statushouders, nieuwe Nederlanders, mensen die je uit de kerk kent.

Na het eten is er een activiteit, gericht op de jeugd. We gaan iets doen met het oog op het decemberconcert. Wellicht wordt dit al muzikaal omlijst...om er vast naar uit te kijken! Studenten van de HAN gaan iets creatiefs realiseren met de kinderen: versieren van kleistandaardjes om kaartjes in te zetten zodat je kunt zien wat je opschept op je bord.

Zien we je op die woensdag in de eerste week van oktober? Heel graag!

*Namens de organisatie,
Ria Struijs, diaconie*

Terugblik startzondag 2026

Dit jaar viel de startzondag samen met de Vredeszondag. Jaarlijks geven we in onze kerk aandacht aan het thema vrede op de derde zondag van september, tijdens de landelijke vredesweek. Het thema dit jaar was 'Niets doen is geen optie'. Pax zet zich al meer dan 50 jaar in voor Vrede, in Nederland en wereldwijd. Het vredeswerk van Pax draait om mensen. Pax steunt projecten waar mensen samen komen om elkaar te ontmoeten, tegen de verdrukking en oorlog in. Pax faciliteert in het opzetten van dialogen en bijeenkomsten, waarmee zij mensen met verschillende achtergronden samen brengen. Er wordt geïnvesteerd in jongeren, ontmoeting, kleine gebaren van menselijkheid en verbinding.

De startzondag, aan het begin van het kerkelijk seizoen is bij uitstek een moment om elkaar te ontmoeten en verbinding te vinden bij andere leden van onze kerkgemeenschap.

We zijn de ochtend gestart in de kerk, waarbij onder andere het vredesgebed van Franciscus werd voorgelezen. Na de koffie zijn we in groepen uiteengegaan om in verschillende workshops met het thema vrede aan de slag te gaan.

In The Meeting gingen jongeren en oudere jongeren aan de slag bij een workshop Spoken Word.

Spoken Word is een kunstvorm waarin poëzie, storytelling en elementen van rap voorkomen, waarmee een boodschap wordt uitgedragen. Hieronder enkele stukjes tekst:

*Het is belangrijk, zoek toenadering tot elkaar
en luister, huiver, wees niet het gevreesde gevaar
zoek elkaar op, laat trots niet langer de schijn
maar doe als het moet ook een water bij de wijn
daar zouden bepaalde wereldleiders nog van kun-
nen leren want vrede groeit pas als we elkaar pro-
beren te waarderen.*

*Samenleven is iets waar je alles kan delen
het draait niet om wat je kan doen of geven
het belangrijkste is met wie of wat je kan leven
bedenk daarom goed welke stappen je zet
alles komt goed als je iedereen behandelt met
respect.*

*Veiligheid, we willen veiligheid
stel er gaat iets mis, zijn we het meteen kwijt
we hebben elkaar nodig, dus kijk naar elkaar om
en luister naar de Heer, ja wees niet dom!*

*Vrede is vrijheid, het vliegen van een duif
die neemt een takje mee voor het bouwen van
een huis
buiten laten de tortelduiven hun liefde zien
't wordt een mooie dag, ik heb er zin in.*

*Gerechtigheid voor iedereen
Is de weg van vrede
niemand staat alleen
recht je rug en ga op weg
recht je rug voor vrede
oorlog heeft geen plek
niemand is een vreemde
samen onderweg.*

De bloemengroet, als groet van ons allen, is tijdens een workshop gemaakt. De deelnemers hebben 'korenschoof' boeketjes leren binden. De boeketjes zijn bij gemeenteleden bezorgd.

Een kleine groep ging aan de slag tijdens de workshop gebeden. Er is gesproken over welke vormen en manieren er zijn om samen te bidden. Ook hebben de deelnemers samen de voorbeden samengesteld en uitgesproken:

*God van vrede,
wij ervaren in onze wereld een groot dilemma van
geweld en voelen ons machteloos.
wij bidden tot u, wilt U macht en machteloosheid
ombuigen in hoop, geloof en liefde?*

Een andere groep is creatief aan de slag gegaan met het maken van Vredesvlaggen. Aan het einde van de samenkomst zijn de vlaggen gehesen. Jong en oud werkte samen om er mooie betekenisvolle vlaggen van te maken.

In de kerk is een groep, onder leiding van Vivian, aan de slag gegaan met het instuderen van twee vredesliederen, die tijdens de afsluiting a capella uitgevoerd zijn.

Tijdens een meditatieve wandeling van ongeveer een uur, hebben de deelnemers in tweetallen gesprekken gevoerd over vragen rondom vrede.

De laatste groep heeft deelgenomen aan het spel 'Over de lijn'. Er zijn stellingen besproken en er was ruimte voor verschillende meningen. Aan het eind kwamen wij tot de conclusie dat vrede bij jezelf kan beginnen, hoe klein ook. Je hoeft niet op de barricaden te gaan staan om toch iets voor de vrede te kunnen doen. Het begint met hoe ga ik om met mijn medemens? Kan ik begrip opbrengen voor andere meningen? Heb ik de ruimte om te luisteren naar het verhaal van de ander?

Wij willen alle vrijwilligers die geholpen hebben tijdens de workshops van harte danken voor hun inzet. Ook de vrijwilligers die gezorgd hebben voor eten en drinken, heel hartelijk dank!

En natuurlijk had deze startzondag geen succes kunnen worden zonder uw inzet. Wij hebben genoten van de mooie gesprekken, de ontspannen sfeer en de tijd die we samen met aandacht voor elkaar mochten doorbrengen. Wat is het bijzonder om te zien dat iedereen, met zijn eigen talenten, een bijdrage kan leveren!

*Namens de voorbereidingscommissie,
Carla Otter*

DIACONALE COLLECTES OKTOBER

4 oktober: Voedselbank Nijmegen-Overbetuwe

Voedselbank Nijmegen-Overbetuwe helpt per week met ongeveer 280 vrijwilligers meer dan 900 huishoudens op 1 van de 6 uitgiftelocaties in de regio Nijmegen en Overbetuwe, waaronder onze eigen 'De Ruimte'. Dit gebeurt door middel van het verstrekken van voedselpakketten om de klanten een steuntje in de rug te geven.

Ook werkt de voedselbank samen met bedrijven, winkels, instellingen, overheden en particulieren om nog verdere hulp aan te bieden. Op deze manieren zorgt de voedselbank ervoor dat armoede wordt bestreden, voedseloverschotten verdwijnen en het milieu minder wordt belast. Zie ook: www.voedselbanknijmegen.nl voor meer informatie

11 oktober: Dorcas

Dorcas investeert in Oost-Europa, Midden-Oosten en Afrika veerkrachtige gemeenschappen, waarin iedereen kan meedoen. Bij een ramp of crisis verlenen we noodhulp en dragen we bij aan wederopbouw. Tegelijkertijd investeren we in structurele oplossingen voor armoede en uitsluiting. We stimuleren ondernemerschap, zelfredzaamheid en bescherming van mensen in een kwetsbare situatie. We doen dat door te werken in zeven thema's: Noodhulp, bescherming, voedselzekerheid, klimaat, schoon en veilig water, sterke gemeenschappen en werkgelegenheid.

Onlangs is in Velp een nieuwe Dorcas kringloopwinkel geopend; Samen goed voor de wereld. Zie ook: <https://dorcas.nl/> voor meer informatie

18 oktober – KIA – Werelddiaconaat – Indonesië - Sterke vrouwen in de kerk van West Papoea

De lokale gemeenschappen op Papoea in Indonesië, spelen een belangrijke rol in de samenleving, vooral in afgelegen gebieden waar onderwijs en gezondheidszorg slecht functioneren. Veel vrouwen nemen sociale en pastorale taken op zich. Dat is niet vanzelfsprekend in een maatschappij waar vrouwen traditioneel voorbestemd zijn tot een leven binnenshuis. Veel vrouwen zijn nauwelijks opgeleid. Kerk in Actie ondersteunt een kerkelijk vormingscentrum op Papoea, waarin vrouwen leren hoe zij vol zelfvertrouwen een rol in kerk en samenleving kunnen spelen. Ze kunnen een cursus diaconaal werk van negen maanden volgen. Wie niet (voldoende) kan lezen of schrijven, krijgt eerst een alfabetiseringscursus van drie maanden. Ook zijn er naailessen en krijgen vrouwen voorlichting over gezonde voeding.

De meeste vrouwen komen uit afgelegen regio's en verblijven tijdens de cursus in het internaat. Vrijwel alle vrouwen die zo'n cursus hebben gevolgd, vervullen daarna een voortrekkersrol in het dorp waar ze vandaan komen. Zij richten vrouwenverenigingen op, leiden alfabetiseringscursussen en geven betrouwbare informatie over voeding en gezondheid.

Zie ook:

<https://kerkinactie.protestantsekerk.nl/projecten/versterken-van-kerkelijk-vrouwenwerk-in-papua/> voor meer informatie

25 oktober: Plastic Soup Foundation

De term 'plastic soep' is in 1997 bedacht door kapitein Charles Moore, toen hij na een zeiltocht door de Stille Oceaan ontdekte dat het water bezaaid lag met een enorme hoeveelheid drijvend en zwevend plastic afval.

Elk jaar verdwijnt er miljoenen tonnen plastic in zee, wat neerkomt op ongeveer één vuilniswagen vol plastic per minuut. Deze berg plastic soep is geen groot, vast drijvend eiland of continent van plastic, maar een enorme, troebele mix van zowel grote stukken als miljarden onzichtbare microplastics die door het water zweven.

Dit plastic vergaat echter niet, maar valt door zonlicht en golven uiteen in steeds kleinere stukjes (microplastics en nanoplastics) die

eeuwenlang in de oceaan blijven rondzwerven. Veel zeedieren en vogels verwarren plastic met voedsel. Zeeschildpadden eten bijvoorbeeld plastic zakken omdat ze op kwallen lijken, met vaak fatale gevolgen.

Zie ook: <https://www.plasticsoupfoundation.org> meer informatie

Collectebonnen

Kerkgangers die gebruik willen maken van collectebonnen kunnen deze in de volgende coupures bestellen: Kaarten met 20 bonnen van € 0,50 (€ 10,-) of € 0,75 (€ 15,-) of € 1,- (€ 20,-) of € 2,- (€ 40,-) door storting op bankrekeningnummer NL71 RABO 0373719019 ten name van Collectebonnen Protestantse Gemeente Elst, onder vermelding van adres, aantal en soort. Uw bestelling wordt zo spoedig mogelijk bij u thuis bezorgd. Voor nadere informatie: A.M. Brandt.

***DE TORENHAAN ZEGT ER
HET ZIJNE VAN...***

Halloween orgelconcert?

*Ze trekken alle registers open,
met licht! Gelukkig zonder
griezelpompoen!*

COLUMN

De kerk als woonkamer

Voor de zomer speelde in de kerkenraad de grote vraag: Wat te doen met de verbouwing van de kerk? Ik moest steeds vaker denken aan de metafoor van de kerk als woonkamer. Ik deelde dit met de kerkenraad ter inspiratie. Ik deel het verhaal ook graag met u.

Stel je een grote woonkamer voor. Niet een woonkamer waarin alles netjes op zijn plek staat. Nee, een echte woonkamer. Een woonkamer waar in geleefd wordt. Waar gelachen wordt, waar soms iets omvalt, waar verschillende geluiden door elkaar klinken en waar niet iedereen hetzelfde denkt.

Bij de voordeur liggen schoenen. In de hoek staat een bak speelgoed. Een treinbaan die nog niet is opgeruimd, een pop die op de bank en een knutselwerkje dat met trots op de kast is gehangen.

Voor de jongste kinderen is deze woonkamer een plek van ontdekking. Ze mogen spelen, vragen stellen, bewegen en verwonderd zijn. Niemand zegt: 'Hier is geen plek voor jou.' Juist hun geluid en hun nieuwsgierigheid maken het huis levendig. Een stukje verderop staat de spelcomputer van de tiener. Er klinkt soms harde muziek waarvan de opa's en oma's zich afvragen wat ze er eigenlijk van moeten vinden. En soms zuchten de jongeren als opa weer verhalen vertelt over vroeger en hoe goed het toen allemaal was.

Niet alles wat in deze woonkamer gebeurt, is voor iedereen de favoriete bezigheid. Maar iedereen weet: Ik ben hier niet alleen, ik zal af en toe plaats moeten maken.

Aan de keukentafel zitten de ouders. Zij dragen verantwoordelijkheid. Ze zorgen dat er eten op tafel komt, dat er geluisterd wordt, dat ruzies worden uitgesproken en dat er ruimte blijft voor iedereen. Ze bouwen mee aan een huis waarin verschillen niet worden weggepoetst, maar waarin mensen leren om elkaar te verdragen en te waarderen.

In de vertrouwde stoel bij het raam zit oma. Zij vertelt verhalen van vroeger. Over momenten van blijdschap en verdriet. Over hoe het huis stormen heeft doorstaan. De jongere generaties luisteren

niet altijd aandachtig. Maar die verhalen zijn als de balken onder het huis. Vaak onzichtbaar, maar onmisbaar voor de stevigheid ervan.

En dan is er de televisie. Soms staat er een tekenfilm op waar volwassenen weinig aan vinden. Soms een programma dat de jongeren saai vinden. En soms kiest de jongste generatie iets dat de ouderen niet naar willen kijken. Maar in een gezond huis wordt de afstandsbediening niet alleen vastgehouden door degene die het sterkst is of het oudst. Er wordt afgewisseld, doorgegeven en rekening gehouden met elkaar. Want uiteindelijk is het niet het belangrijkste wat er op de tv is maar dat iedereen gezellig samen op de bank zit.

Volgens mij kunnen we woonkamer zien als metafoor voor de kerk.

De kerk is een huis waar baby's mogen huilen, kinderen mogen ontdekken, tieners mogen zoeken, volwassenen hun verantwoordelijkheid mogen nemen en ouderen hun wijsheid mogen delen. Een kerk waarin de jongste leert van de oudste en de oudste zich laat verrassen door de jongste. Waar traditie en vernieuwing geen tegenstanders zijn, maar familieleden op dezelfde bank.

Een woonkamer waarin niet iedereen altijd zijn favoriete muziek hoort, zijn eigen stijl terugziet of zijn voorkeuren krijgt. Maar waarin iedereen wel iets veel waardevollers ontvangt: een plek op de bank in het huis van God.

En misschien is dat juist wel waar de verbouwing van onze kerk over zou mogen gaan. Niet alleen over muren, vloeren, stoelen of een andere indeling. Maar over de vraag: Wat voor woonkamer willen wij inrichten? Hoe kunnen we rekening houden met iedereen?

Is er ruimte voor het speelgoed van de kinderen? Voor de muziek van de tieners? Voor de verhalen van de ouderen? Voor de vragen van jongeren? Voor de mensen die al jaren komen én voor degene die vandaag voor het eerst binnenstapt?

Want een kerk wordt niet warm door de meubels die er staan, maar door de mensen die er samen komen. Misschien helpt het om bij alle plannen voor onze kerk steeds opnieuw te denken. Hoe zorgen we ervoor dat iedereen zich hier thuis mag voelen?

Lisette Brandsma

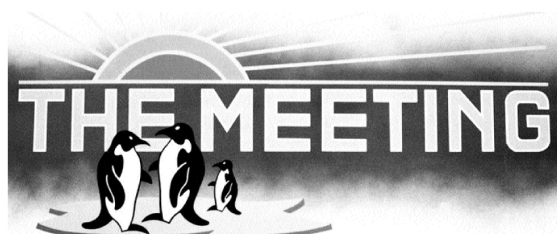
JEUGD

CRÈCHE

Uw kinderen (0-4 jaar) zijn van harte welkom bij de crèche in De Ruimte. U kunt uw kind voor de dienst (tussen 9.45-10.00 uur) brengen en na de dienst weer ophalen.

KINDERKERK

Tijdens de kerkdienst is er kinderkerk voor kinderen van 4 t/m 12 jaar. We beginnen in de kerk en gaan daarna naar De Ruimte.

The Meeting is dé plek voor jongeren vanaf 12 jaar. Het is een plek om elkaar te ontmoeten op een ontspannen manier, maar ook om goede gesprekken te voeren en met zinging bezig te zijn. In The Meeting is iedereen welkom, het is er altijd gezellig en je mag zijn wie je bent!

Wil jij je aanmelden bij The Meeting? Vraag het inschrijfformulier op via jjw@jeugdwerkpgelst.nl

Voor het meest actuele programma, en het programma voor de komende maanden kun je kijken op de website www.pg-elst.nl/jeugd

CONTACTPERSONEN VOOR THE MEETING:

Lisette Brandsma contactpersoon
vacant voorzitter Meetingcommissie
Internet: www.pg-elst.nl/jeugd

Zeilkamp 2026 – de 29ste keer

We hebben weer een geweldig weekend gehad in Hemelum! Wat is het toch bijzonder om ieder jaar samen met zoveel vrijwilligers en jongeren een weekend door te brengen. De gezelligheid, de verbondenheid en alle mooie momenten maken het iedere keer weer speciaal.

Dit jaar was voor mij extra bijzonder, want die zondag werd ik 40 jaar. En hoe bijzonder is het dan om precies om 00.00 uur toegezongen te worden door alle jongeren, stafleden en schippers.

De volgende ochtend werd het nog eens dunnetjes overgedaan door de hele kerk, via de liveverbinding die we met elkaar hadden. Wat een zegen! Ik wil iedereen die heeft meegezongen en natuurlijk de organist, die zelfs 'Lang zal ze leven' mee speelde, ontzettend bedanken. Jariger kon ik niet zijn.

Maar wie kan er nu beter vertellen hoe het kamp was dan de jongeren zelf? Daarom hiernaast een paar korte verhaaltjes, door henzelf geschreven. Veel leesplezier.

Lisette Brandsma

Zeilkamp 2026 wat was het weer leuk! Onderweg zat de sfeer er al goed in. In de bus gezellig zingen met z'n allen. Toen we aankwamen begonnen we met spelletjes en een kampvuur. Laat naar bed en vroeg er uit. We werden wakker gemaakt met harde muziek. We gingen snel de boot op en zeilden naar een dorpje waar we gezellig samen lunchten bij de snackbar. Op de terugweg maakten we tompoezen op de boot waar we heerlijk van gesnackt hebben! Toen we terug waren doken we het water in wat voor een aantal van ons veel te koud was. 's Avonds deden we een spooktocht en een dansje met z'n allen en weer laat het bed in. De volgende ochtend werden we wat fijner wakker gemaakt met een lekker kopje thee en een peperkoek. Nog even naar de kerk gezwaaid en toen de boot weer op! Een wedstrijdje zeilen. De ene had meer geluk dan de ander. Toen we terug waren hebben we alles weer netjes gemaakt, snel nog wat eten en de bus weer in. Het was een geslaagd weekend en wij zijn er volgend jaar zeker weer bij!

Isa & Julia P

Snack, snack, snack en nog eens snack. U denkt misschien: snack? Waar slaat dat op? Bereidt u zich dan maar alvast voor. Aan boord tijdens het wedstrijdzeilen hadden we ons welbekende snackmandje bij ons. Onze kapitein Suze kwam tijdens het snacken uit het snackmandje met het fantastische idee van de snackdans. En zo werd de snackdans geboren. Vanaf dat moment was het snackmandje niet meer compleet zonder een goede snackdans!

Leon, Marius, Suze & Isa V

Zeilkamp, een weekend vol avonturen en gezelligheid en hier en daar zelfs plaats voor een spooktocht. Het vroege wakker worden was niet altijd goed voor onze gezondheid, maar wel super grappig. Hoe we ons dood schokken van een spook tot en met luide speakers in onze kamer, we hebben alles meegemaakt. Het zeilen zelf was natuurlijk ook erg leuk. Dansen moest ook nog tot midden van de avond, we waren het nog niet zat. De vele snacks moesten ook nog op. Met drie uur slaap in de bus terug, zo was het weekend bezegeld.

Imogen en Fenne

Spoken Word:

Op de startzondag deden een aantal jongeren mee aan de workshop Spoken Word met het thema vrede. Spoken Word is een moderne voordrachtskunst waarin poëzie, storytelling en rap samenkomen.

Hier volgen één paar van de gemaakte teksten:

Veiligheid!

We willen veiligheid.

In onze wereld is een onzekere tijd.

Er zijn veel slechte mensen en zij willen de macht.

En dan komt er oorlog..en de rede zegt: 'Dag, dag!'
Veiligheid!

We willen veiligheid.

Stel er gaat iets mis, zijn we het meten kwijt.

We hebben elkaar nodig, dus kijk naar elkaar om.

En luisteren naar De Heer, en wees niet zo dom!

Floris Vos

Wat is samen leven?

Samen leven is niet alleen gezelligheid of in vrede leven.

Samen leven is iets, waar je alles kan delen.

Het draait niet om wat je kunt doen of kunt geven.

Het belangrijkste is, Met wie of Wat je kunt leven.

Bedenk daarom goed welke stappen je zet.

Alles komt goed als je iedereen behandelt met respect.

Marius Vos

**Stichting
Algemene Hulpdienst Overbetuwe**

Hulp bij personenvervoer, kleine klusjes in en om het huis, boodschappen en tuinonderhoud.

0481-374926 (op werkdagen van 09.00 – 10.00 uur)

info@hulpdienstoverbetuwe.nl

www.hulpdienstoverbetuwe.nl

meer dan 20 eeuwen
cultusplaats in Elst

Openingstijden Tempel-Kerkmuseum

Het Tempel-Kerkmuseum is geopend:

- Van 1 april tot 1 november:
elke zaterdag van 13.30-16.30 uur
- In juli en augustus ook zondag's van
13.30-16.30 uur
- Van 1 november tot 1 april:
elke 1e zaterdag van de maand van 13.30-16.30 uur

Rondleiding om 14.00 uur (€ 6,00 p.p., € 3,00 kinderen t/m 12 jaar). Romeinse Ruimte en Crypte alleen toegankelijk met rondleiding.

Voor rondleidingen buiten de openstelling kunt u een afspraak maken via de koster.

Voor actuele informatie:

www.tempelkerkmuseum.nl

Werenfried en de geschiedenis van Elst

In het Tempel-Kerkmuseum is een nieuwe brochure verschenen 'Van Werenfried naar Sint Werenfridus'. Naar aanleiding van de gelijknamige tentoonstelling in het kader van Elst 1300 is alle beschikbare informatie over de missionaris Werenfried, die rond het jaar 726 naar Elst kwam,

foto re-enactorsgroep 'Werenfried in 726'

gebundeld in een goed leesbare publicatie met mooi fotomateriaal uit de tentoonstelling. Een must voor inwoners van Elst, die meer over de patroonheilige en de geschiedenis van Elst willen weten! In de Grote Kerk zijn onder andere zijn sarcofaag en de overblijfselen van de vroeg-Middeleeuwse kerk te zien.

De brochure is verkrijgbaar tijdens openingstijden van het museum en kost € 10,00.

Het Tempel-Kerkmuseum is te vinden in de Grote Kerk, Grote Molenstraat 2, Elst. Voor openingstijden en overige informatie: tempelkerkmuseum.nl

Romeinenfestival

Kom op zaterdag 17 oktober naar het Romeinenfestival Elst en stap midden in een levendige Romeinse wereld. Zie soldaten marcheren, ontmoet ambachtslieden, probeer oude technieken uit en doe mee aan activiteiten voor jong en oud. Een dag vol beleven, ontdekken en verrassende ontmoetingen. In het Tempel-Kerkmuseum worden de gehele dag rondleidingen verzorgd, waarbij je een bezoek brengt aan de Romeinse tempels.

Houd de website in de gaten voor het gehele programma: tempelkerkmuseum.nl en romeinen.nl/romeinen-in-gelderland/romeinen-festival

Herfstvakantie Tijdreis

In de herfstvakantie is er weer een speciaal vakantieprogramma voor 6-12-jarigen. Kijk voor informatie en aanmelden op tempelkerkmuseum.nl

De museumcommissie

MUZIEK

Met Bach langs de Christelijke mijlpalen

Op zondag 4 oktober neemt organist Norbert Bartelsman de orgelliefhebbers mee langs belangrijke kerkelijke periodes: Advent, Kerst en (de tijd voor) Pasen. Dat doet hij aan de hand van Johann Sebastian Bach en een zevental van zijn bekende koraalbewerkingen. Zo staan o.a. Nun komm' der Heiden Heiland (BWV 599), Jesu meine Freude (BWV 610) en Heut' triumphieret Gottes Sohn (BWV 630) op de lessenaar van het grote Van Leeuwen-orgel. Bartelsman wisselt deze veelal ingetogen koraalbewerkingen af met de sprankelende muziek van de bekendste zoon van Bach, Carl Philip Emmanuel (een van zijn orgelsonates) en een vijftal werken van de Franse componist Jean Philip Rameau, een tijdgenoot van 'vader' Bach. Norbert Bartelsman is leider van de Gregoriaanse Schola van de Grote Kerk van Oss, geeft concerten in binnen- en buitenland en heeft als organist en klavecijnist verschillende CD-opnames op zijn naam staan. Het concert begint om 12.00 uur en duurt niet langer dan uur. De toegang is gratis; na afloop is er een collecte.

Peter de Leeuwerk

Zaterdagavond 31 oktober: Halloween-concert door IJsbrand ter Haar

Verkleedpartijen, beschilderde pompoenen, elkaar de stuipen op het lijf jagen is maar een deel van het uit de VS overgewaaid verhaal van Halloween. In tegenstelling tot wat de meeste mensen denken, heeft Halloween geen heidense maar een christelijke achtergrond. Het komt van het oud-Engelse 'All Hellows Eve', ofwel de avond van de heiligen, en heeft een directe relatie met Allerzielen en Allerheiligen. IJsbrand heeft voor dit thema gekozen als paraplu voor een aantal bijzondere orgelwerken. De meest in het oog springende is de 'spannende' Toccata en Fuga in d klein van Bach (BWV 565), gebruikt in talloze monumentale films. U kent dit stuk beslist. Films zijn sowieso een bron van prachtige klassieke klanken; het is niet voor niets dat de radiozender NPO Klassiek inmiddels een Filmmuziek Top 400 kent. Enkele van deze symfonische werken zijn door IJsbrand en anderen omgeschreven voor orgel; ook deze overbekende melodieën worden tot klinken gebracht. Daarnaast heeft hij uit de

Engelse orgelliteratuur een paar prachtige orgelwerken opgediept, gebaseerd op psalmen, die speciaal voor Allerzielen en Allerheiligen zijn gemaakt. Als geen ander kent IJsbrand onze beide orgels, dus zijn interpretaties staan garant voor een bijzondere muzikale beleving. Dat doet hij zonder verkleedpartij en pompoen op zijn hoofd, maar wel met bijzondere lichteffecten. Dat is dan ook de belangrijkste reden om eenmalig uit te wijken van de zondagmiddag naar de zaterdagavond, dus van de eerste zondag van november naar de laatste zaterdag van oktober. Zoals altijd is de toegang tot het concert gratis en duurt het ongeveer een uur. Na afloop is er een collecte.

Namens Orgelstichting Elst,

Peter de Leeuwerk

Concert Nationale Brassband van het Leger des Heils

Op zaterdag 17 oktober verzorgt de Nationale Jeugd Brassband (NJB) van het Leger des Heils een bijzonder concert in de Grote Kerk in Elst (Gelderland). Bezoekers kunnen genieten van een avond vol inspirerende brassbandmuziek, uitgevoerd door enthousiaste jonge muzikanten uit heel Nederland.

De NJB bestaat uit jongeren en jongvolwassenen van 14 tot 35 jaar die één keer per maand samenkomen om hun passie voor muziek en geloof te delen. Vanuit alle delen van het land reizen zij naar de repetities om hun muzikale talent verder te ontwikkelen en samen muziek te maken op hoog niveau. Het muziekkorps staat onder leiding van dirigent Jörgen IJsendorp.

De toegang tot het concert is gratis. Tijdens de avond wordt een collecte gehouden ten bate van Stichting Leergeld, een organisatie die ervoor zorgt dat kinderen uit gezinnen met beperkte financiële mogelijkheden toch kunnen deelnemen aan school-, sport- en culturele activiteiten.

Praktische informatie:

Datum: zaterdag 17 oktober

Aanvang: 19.30 uur (kerk open vanaf 19.00 uur)

Locatie: Grote Kerk, Grote Molenstraat 2, Elst.

Toegang: gratis (vrije gift/collecte voor Stichting Leergeld)

Iedereen is van harte welkom om deze bijzondere muzikale avond mee te beleven.

De diaconie maakt dit concert mede mogelijk.

Marco Verschoor

DIVERSEN

Expositie 'Natuur'

Ingrid Jansen (1965) laat in haar expositie een 17 tal doeken zien met het thema 'Natuur'. Ingrid is geboren en getogen in Elst en was haar hele leven al creatief. Haar roeping om te gaan schilderen kwam 13 jaar geleden toen ze zich aanmeldde bij Atelier 23: een kunstwerkplaats voor mensen met een beperking. In veel van haar werken is haar liefde voor vogels, bomen en water terug te zien. De natuur neemt een belangrijke plek in Ingrids leven in en geeft haar een veilig en ontspannen gevoel. Ze is zelfs verliefd geworden op de kleuren van de herfst, waar die haar eerder een depressief gevoel gaven. Ingrid heeft een eigen, ongepolijste stijl die gekenmerkt wordt door een directe streek en een zuivere weergave van een sfeer. Haar werk is veelal intuïtief.

De expositie is te zien tot 7 november in de Grote Kerk van Elst (Gld). De kerk is voor de expositie geopend op de zaterdagen 3 oktober en 7 november van 13.30 - 16.30 uur.

Ria Koopmans

Vakantieweek Nieuw Hydepark

In september ben ik als zorgvrijwilliger mee geweest met een vakantieweek voor mensen die ook tijdens hun vakantie zorg nodig hebben. Deze vakanties worden georganiseerd door 'Het Vakantiebureau'. Het was een prachtige week, veel warmte, zorg en aandacht en mooie gesprekken.

Nieuw Hydepark (1 van de 3 locaties van 'het vakantiebureau') is een prachtig hotel, gelegen in Doorn nabij de Utrechtse Heuvelrug. De gastenkamers zijn ingericht met aangepaste badkamers en in hoogte verstelbare bedden zodat mensen met verschillende zorgbehoeften daar met weinig of veel hulp kunnen verblijven. De centrale grote huiskamer grenst open aan het restaurantgedeelte zodat toegankelijkheid voor rolstoelen en rollators geen probleem is.

Het team vrijwilligers bestaat uit zorgmedewerkers, algemeen assistenten, restaurantmedewerkers, een zorg coördinator, een recreatie coördinator, een week coördinator, een nachtdienst en een pastor.

Het team vrijwilligers zorgt ook voor het recreatieprogramma. Iedere ochtend is er een halfuurtje stoelgymnastiek voor wie dat wil. Rondom het hotel kunnen kortere en langere wandelingen gemaakt worden. Er worden uitstapjes georganiseerd waarbij gebruikt gemaakt wordt van twee rolstoelbusjes. Er wordt gefietst met duofiets of rolstoelfiets, geknutseld en gepuzzeld. 's Avonds is er vaak een programma met muziek of er wordt een gezamenlijk spel of quiz gedaan. Kortom een combinatie van persoonlijke en groepsactiviteiten.

Door het jaar heen worden vele vakantieweken georganiseerd door 'Het vakantiebureau'. Lijkt het u ook wat om een weekje vakantie te houden in een bosrijke en warme omgeving met zorg en aandacht? Of kent u iemand voor wie dat heel geschikt zou zijn?

U kunt alle informatie vinden op de website: www.hetvakatiebureau.nl

U mag ook met mij contact opnemen voor een persoonlijke uitleg en eventueel hulp bij het boeken van een dergelijke vakantie.

Marja de Leeuw

Theatervoorstelling 'Schreeuw in de ruimte' in Nijmegen

De Joseph Wresinski Cultuur Stichting besteedt op een bijzondere aandacht aan de Internationale dag tegen Armoede van de Verenigde Naties.

Ze komt met haar fonkelnieuwe muziektheater voorstelling 'Schreeuw in de ruimte' naar Lindenberg Cultuurhuis. Deze voorstelling wordt mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van de diaconie.

'Schreeuw in de ruimte' is een tedere voorstelling, gemaakt door moeders in armoede, theatermakers, muzikanten en werkers in de jeugdzorg.

Zij reageren daarmee op de berichtgeving over de jeugdzorg en de uithuisplaatsing van kinderen.

De moeders hebben daar zelf ervaring mee.

Normaal zwijgen zij daarover vanwege gevoelens van schaamte, schuld en ook angst (voor stigmatisering). Maar met 'Schreeuw in de ruimte' doorbreken zij hun zwijgen.

'De persoonlijke levensverhalen komen 'binnen'.

Als je deze levenslessen kunt accepteren en als uitgestoken hand ziet om samen verder te komen, is 'Zie de mens' een onmisbare ervaring voor iedere uitvoerder, vrijwilliger en beleidsbepaler.'

Erik Schneider, Beleidsadviseur armoede, gemeente Woerden

Door de samenwerking van moeders en hulpverleners gaat van 'Schreeuw in de ruimte' een positief signaal uit.

Dat gaat over het erkennen van elkaars belang en kracht – hulpverlener en hulpvragen. Kijken naar wat er echt aan de hand is en wat de situatie vraagt om alle partijen er beter uit te laten komen.

De hulpvrager omdat ze zich gezien en gehoord voelt, de hulpgever omdat ze een bijdrage levert aan de menselijke waardigheid van de moeders en hun kinderen.

'Prachtige intieme voorstelling. Ik raad iedereen aan die iets wil begrijpen van de strijd van de moeders om de voorstelling te bezoeken.'

Liesbeth van Woerkom, jeugdwerker

De Joseph Wresinski Cultuur Stichting, een multicultureel theatercollectief van mensen die leven in kansarme en kwetsbare situaties en theatermakers.

Samen nemen zij u mee op een poëtische reis door de Nederlandse samenleving, zoals die gezien en beleefd wordt door mensen aan de voet van de maatschappelijke ladder.

Zo brengen we een authentieke manier een wereld over het voetlicht, die gewoonlijk ongezien en ongehoord blijft.

De voorstelling is gratis toegankelijk. We verzoeken u vriendelijk om u aan te melden.

Datum: Zaterdag 17 oktober
Tijd: 20.00 uur (ontvangst vanaf 19.30 u)
Locatie: De Lindenberg, Ridderstraat 23, Nijmegen
Toegang: Vrije gift na afloop
Aanmelden: wresinskicultuur.nl/aanmelden

Expositie Grote Kerk Elst (Gld)

12 september - 7 november 2026

Arend Mooij - Schilderobjecten

Zaterdag 12 september, 3 oktober, 7 november is de kerk van 13.30 - 16.30 uur geopend om de expositie te bezoeken.

Van harte welkom!

www.pg-elst.nl

**Protestantse Gemeente
Elst**

